

УРБАНІСТИЧНИЙ МІНІМАЛІЗМ У КОЛЕКЦІЯХ ОДЯГУ УКРАЇНСЬКИХ ДИЗАЙНЕРІВ КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

***Анотація:** у статті розглядаються етапи становлення та розвитку мінімалізму наприкінці ХХ ст. Вплив європейських мінімалістичних тенденцій на творчість українських дизайнерів та інтерпретація даного стилю відповідно до модних віянь ХХІ ст. Проведено аналіз різних стилевих напрямків, які у поєднанні із мінімалізмом використовують українські дизайнери у своїх колекціях, створюючи тим самим, так званий, «новий» мінімалізм. Простежено витоки і трансформацію, яку проходив даний стиль в залежності від потреб споживачів, соціального та економічного стану країни. У статті акцентовано увагу на молодих сучасних дизайнерах, таких як С.Бевза, Л.Літковська та ін., які використовують і розвивають концепцію мінімалізму у своїх щорічних колекціях. Встановлено роль і відмічено великий внесок у розвиток української індустрії моди конкурсів мод і модних показів. Акцентовано увагу на трьох найбільш відомих з них: **сезони моди, український тиждень моди, львівський тиждень моди.** Саме завдяки цим конкурсам українські дизайнери і будинки мод мали змогу вийти на якісно новий рівень у створенні дизайнерських колекцій одягу, а також відкрити Україні і світові нові талановиті імена.*

***Ключові слова:** урбаністичний мінімалізм, фешн, колекції одягу, тенденції моди, сезони моди, український тиждень моди, львівський тиждень моди.*

Вже давно у сучасному світі дизайн одягу сприймається не тільки як сфера творчої діяльності дизайнера чи будинку мод, а як окремий вид мистецтва, який є відображенням творчих пошуків дизайнера. Так, як останнім часом, український подіум заповнили колекції одягу за народними мотивами, дуже часто із використанням автентичних елементів вишивки і декору, дещо на другий план відійшли колекції і дизайнери, які працюють у повністю протилежних стилях. Отож, **метою** нашою статті є власне проаналізувати діяльність будинків мод і окремих дизайнерів, які у своїх колекціях віддають перевагу не декоративізму, а схиляються до більш мінімалістичних концепцій у своїй творчості. Більше того, завдяки

історичному і порівняльному аналізу ми зможемо відслідкувати еволюцію сприйняття мінімалізму та виявити специфіку його проявів у колекціях одягу українських дизайнерів.

В останні роки у дослідницькій практиці актуальним став підхід до моди як соціокультурного явища, адже механізмом її регуляції виступають культурні, соціальні, психологічні чинники, тісно пов'язані з вартостями й тенденціями сучасного суспільства. В українській мистецтвознавчій науці є достатньо праць присвячених народному одязі, це як і загальні праці, так і окремі монографії, де розкривається характерні особливості народного традиційного вбрання окремих регіонів. Натомість, відчувається традиційно недостатня увага до аналізу феномена моди. Однак і тут останнім часом відбувались певні зрушення. В 1998р. вийшла книга Л.П.Ткаченко і Ю.Г.Легенького “Система моди: культурологія, естетика, дизайн”, у якій зроблено спробу дослідження культурологічних, естетичних, художніх проблем моди, зокрема, в Україні, в контексті світової культури. Автори вважають, що мода сягає своїм корінням у “дитинство людства”, Золотий вік, які характеризуються ювенальною самодостатністю естетики гри [2].

Деякі вчені у своїх дослідженнях торкаються проблеми художньо-образної особливості костюма – це Зеллінг Ш. [4], Аксьонова М. [10], Лагода О. М. [5]. Зокрема Лагода О. М. з позицій мистецтвознавства виділяє прийоми формоутворення, характерні для таких напрямків в дизайні одягу, як от-кутюр, прет-а-порте та авангардна мода. В дисертації Ю.Шестопалової мода визначається як складний комплекс культури, зокрема вона вже розглядається як складова синтезу мистецтв, поле самоздійснення людини, поле масових тотальних захоплень, вираження рекламного бізнесу, шоу і ін.[13]. Л.Дихнич присвятила свою дисертацію феноменові моди в соціокультурних процесах ХХ століття. Простежуючи історичну еволюцію моди, дослідниця акцентує свою увагу на культуроформуєчому значенні моди, яке полягає у доповненні традиційних форм культури – через їхнє засвоєння сучасністю, і конструюванні на цій основі нового оточення

людини та моделей її поведінки [2]. Принципово новий підхід до дослідження історії моди, дизайну одягу в контексті мистецьких стилів запропонувала науковець М.В. Сенько [9]. Вона вивчила та осмислила особливості образних трансформацій європейської моди в контексті мистецьких стилів кінця XIX – XX століття, що сприяло вивченню характерних тенденцій розвитку цього феномена як складової художньої культури України.

Що стосується конкретно мінімалізму, то на сьогоднішній день немає достатньо інформації, яка б стосувалась розвитку і впливу цього стилю на дизайн одягу в Україні, натомість є достатньо англomовних книг, які присвячені цьому стилю. Під поняттям «мінімалізм» можуть об'єднуватися різноманітні течії й напрями сучасного дизайну, що засновуються на естетиці простих і чистих форм і кольорів. Сам термін отримав поширення в ідеології мистецтва давно. Вважається, що він був введений у вжиток Д. Бурлюком 1929 року в передмові каталогу виставки живопису Джона Грехема (Івана Домбровського – вихідця з України, який став засновником і теоретиком нью-йоркської школи абстрактного експресіонізму). Бурлюк писав, що мінімалізм означає мінімум використаних засобів образотворення [15].

Однією із англomовних книг є «Minimalism and Fashion: Reduction in the Postmodern Era» (Мінімалізм і Мода: після ери постмодерну) – перша книга, яка вивчає мінімалістський рух в моді, звертаючи увагу на подібність і відхилення від подібних течій в мистецтві, архітектурі і дизайні. Автор тексту досліджує, як розвивались відносини і який взаємовплив мало образотворче мистецтво та мистецтво мінімалізму в одязі [14].

Деякі статті, які нам вдалось проаналізувати, свідчать про те, що тема мінімалізму в дизайні одягу на теренах колишнього Радянського Союзу, а тепер і України в цілому не є досить популярною. Натомість широко розглядається концепція мінімалізму в дизайні інтер'єрів, меблів, архітектурі та нанотехнологіях. Та все ж таки, хочемо проаналізувати ті праці, що стосуються мінімалізму в одязі.

Мистецтвознавець М.Мельник стверджує, що символом мінімалізму в мистецтві можна вважати «Чорний квадрат» Малевича (1915), а в моді - МЧС (маленьку чорну сукню) Шанель. У своїй статті автор відслідковує еволюцію сприйняття мінімалізму в художній сфері та виявляє специфіку його проявів у моделюванні костюма [7]. Дослідник вважає, що мінімалізм у моді засновується на принципах чистоти форми, доцільності конструкції та мінімального оздоблення костюма. Мінімалізм був основним фешн-напрямом в 1920-х, 1960-х та 1990-х роках, мав багато спільних ознак, але в різні періоди виражав різні суспільні настрої. Популярність мінімалізму свідчить про переломний період у моді й дає підстави очікувати початку нового циклу її розвитку [7,128].

Уявлення про простоту як синонім художньої гідності з'явилося в мистецтві досить пізно. Мінімалізм як стратегія був закладений в епоху постмодернізму, але як тактика, як власне поетика «малого», « мінімуму », викристалізовувався і усвідомлював свою художню самостійність поступово. Мінімалізм формувался на початку ХХ століття в умовах безпорадності мистецтва. У 1920 році К. Малевич говорив : «Живопис давно вижив себе і сам художник - забобон минулого », а раніше в 1915 році написав всім відому картину під назвою « Чорний Квадрат », яка і стала надалі символом мінімалістичної творчості [6].

У своїй статті З. Тканко, досліджуючи мінімалізм в моді 60-рр. ХХ ст. вказує: «Для моди першої половини 1960-х років і далі характерне виявлення краси жіночих природних пропорцій, пластики плечей, грудей, талії та стегон, що вигідно підкреслювало обличчя. Поширюється вузький силует одягу з підкресленою талією і довжиною трохи нижче колін, а також вільне жіноче вбрання трапецієвидного силуету: малі сукні, плащики, костюми з коротким жакетом з покатыми плечима й вузькою спідницею. Найважливіше в моді — усе вбрання вкорочується. Колористика висвітлюється до білих, кремових і пастельних відтінків. Активний і динамічний спосіб життя людей, у моду входять подорожі, пошуки нових відкриттів і «романтичних»

вражень, сприяли більшій практичності одягу, зменшенню його об'ємів. Зрештою, простота, зручність і доцільність від середини 1960-х років додають одягу рис спортивності та функціональної універсальності. Від другої половини десятиліття одяг набирає виразніших геометричних форм, виготовляється з гладких або геометричного орнаменту тканин, яскравіших кольорів, акцент переходить на ноги — кольорові колготи, взуття, інші додатки [11, 287].

В іншій статті О.Тканко висвітлюються малодосліджені сторінки історії української моди міжвоєнного періоду ХХ ст. в Західній Україні, зокрема у Львові. У статті коротко аналізується мода, стильові особливості костюму, наводяться імена художників, які створювали костюм у контексті західноєвропейської моди, зберігаючи при цьому традиційний досвід, набутий упродовж попередніх віків. Власне і тут ми бачимо вплив стилю мінімалізм на міський костюм. Зокрема, вказано, що основною причиною радикальної зміни європейської моди в 1920-х стала емансипація жінки. Революція в зовнішності, костюмі українських жінок настала в другій половині 20-х р., коли зросла їхня активність фахова, суспільна, політична [12].

Історичний розвиток стилю мінімалізм в різних напрямках мистецтва, а також як творче самообмеження художника досліджував Міроненко В. П. [6] Автор вказує на те, що історично так склалось, що мінімалізм ніколи не існував, як окремий напрям в мистецтві. Стиль мінімалізм одержав широке розповсюдження в архітектурі, живописі, скульптурі, музиці, електронній техніці і дизайні в цілому. Власне у даній статті він розглядає вплив мінімалістичних тенденцій на різні види мистецтва.

Провівши частковий літературознавчий огляд стилю мінімалізм все ж таки розглянемо безпосередньо мінімалістичні тенденції у світі моди. Отож, першою принципі пуризму в моделюванні костюма ХХ століття використовувала Мадлен Віоне, яка, починаючи з 1907 р., відкидала модні корсети, буфи, підкладки, рюші й оборки та пропонувала простий силует. За

основу крою вона брала елементарну геометричну фігуру (прямокутник, квадрат чи коло), яку за допомогою мінімуму складок і швів перетворювала на сукню. Віоне віддавала перевагу й чистим кольорам, особливо білому, що додавав її творінням схожості з давньогрецьким вбранням.

Іншим був мінімалізм найбільш впливового модельєра 1920-х рр. – Коко Шанель. Спрощуючи надмірності моди, вона висміювала буржуазний світогляд. Прямий силует, аскетизм кольору, функціональність і конструктивність, мінімум декоративних елементів — все це дозволило Шанель «ввести» моду в ХХ століття. Ідеально відповідали духу пуризму також суха, абстрактна назва перших парфумів – «№ 5», розміщених у простий квадратний флакон з прозорого скла. Простота і функціональність, частково запозичені з чоловічого костюма, а частково з вбрання бідняків, зробили моделі марки Chanel непідвладними змінам сезонних тенденцій і заклали основу класичного стилю в жіночій моді. Класика завжди залишається актуальною, і з того часу багато будинків мод лише «обіграють» винайдені Шанель прямокутні костюми та маленьку чорну сукню (яку називають «Чорним квадратом моди»), практично не ризикуючи тим, що їхня продукція виявиться немодною (іл.1.).

Мінімалістична естетика чистої конструкції була підхоплена в Радянській Росії, де виник рух «конструктивізм» (від лат. *constructio* — побудова). Він засновувався на точних розрахунках фізичних властивостей матеріалів і призначення виготовлених з них об'єктів. До цього в художній діяльності конструктивістські тенденції існували в прихованому вигляді – їх відродженню й поширенню сприяли нігілізм революційного авангарду та романтика «тотального конструювання життя», які відкидали традиційний художньо-образний підхід до формоутворення, вимагали від митців чистих конструкцій без баласту образотворчості. Відповідно до цієї концепції дизайном одягу займалися такі яскраві художники як А. Родченко, В. Степанова та Л. Попова. Вони розробляли повсякденний одяг — виробничий,

спеціальний і спортивний — одяг, в якому на перше місце виводили функціональність, доцільність, технологічність [1, 234].

Функціональні практичні форми та простий крій костюма, що відповідали авангардистській концепції конструктивізму, було покладено в основу радянського дизайну одягу наступних років, але вони майже не прижилися в європейській моді, яка швидко втомилася від бідності й простоти, візуальної одноманітності та бездекоративності, уніфікації та геометризації форм. У 1930-х рр. правила високої моди диктувала вже сюрреалістка Ельза Скіапареллі, й навіть Шанель почала використовувати яскраві тканини, вишивки та інше оздоблення.

Наступна «хвиля» спрощення прийшла в художню культуру в 1960-х роках, але трактування і загальний сенс самого терміну «мінімалізм» значно змінилися, як і діапазон використання, в контексті якого він вживався. У кінці 1960-х рр. у Нью-Йорку виникла ціла художня течія «мінімал арт» (англ. *minimal art* чи *ABC art*). Її представники (К. Андре, Д. Флевін, С. Левіт, Д. Джад, Р. Моріс, А. Мартін) також виходили з необхідності використання в мистецтві мінімуму зображальних засобів, але їх роботи були композиціями з початкових структур чи серіями одноманітних форм.

Як свідчить у своїй статті З.Тканко: «Зростання рівня життя у світі наприкінці 1950-х — початку 1960-х рр. вплинуло на прибутки молодих людей та їхнє бажання демократизувати моду, зробивши її високопрофесійною та промисловою водночас. Мода «виходить» на вулиці, її підхоплює молодь, проголошуючи сексуальну революцію, музику рок-н-ролл, Бітлз, канони краси худорлявої лондонської манекенниці Твіггі, одяг міні та інші «цінності», творцями яких були П. Карден, П. Рабанн, А. Курреж, М. Куант. Формується у світовій моді як окремий її сегмент молодіжна мода, яка наочно та переконливо відображала суттєві відмінності костюму покоління старших; пропагувала власну ідеологію з «протестними» моральними цінностями, заміну елітарності на демократичність, нівелювання

соціальних ознак, індустріалізацію виробництва, продукція якого швидко завойовувала ринок.» [11,284].

Неможливо не згадати прекрасну колекцію Ів Сен Лоран, з характерними ознаками мінімалізму, створену у 1965 році на основі абстрактних картин П.Мондріана. Колекція суконь «Мондріан» стоїть у ряду найвідоміших його шедеврів. Ідея перенести абстрактний живопис на тканину і пошити з неї сукні зараз здається досить звичайною, хоча на той момент, даний дизайнерський хід став революційним. Сукні «Мондріан», бездоганні у своїй лаконічності, є витвором мистецтва і повсякденним одягом одночасно – в цьому і є його успіх.

Що стосується модних тенденцій у моді на теренах Радянського Союзу, то тут набирає поширення одяг міні — спідниця та сукня, який вперше з'являється у світовій моді ще на початках 1960-х р., у СРСР (колекція Всесоюзного Будинку моделей одягу) — 1967 р. Поширюються етнічні мотиви в одязі, на противагу міні з'являється нова довжина “міді” (до середини литок). 1960-ті роки були періодом, коли модельєри намагалися створити «радянську моду», основними критеріями якої визначилися простота, універсальність, відсутність усіляких екстравагантних оздоб, деталей, кольорів [11, 289].

Мінімалізм був однією із основних тенденцій в дизайні 1990-х рр. Його появу очікували вже в кінці 1980-х (чи то швидше нове повернення), коли заговорили про «творчий декаданс» в дизайні. «Образна істерія» провокує штучне старіння форм, стрімкий потік візуальних образів витісняє живу реальність, людина не встигає адаптуватись до нових форм, як їх уже змінюють інші. Всі ці негативні явища, породжені потребами ринкової економіки, і були реакцією дизайну на культ споживання 1980-х рр. Мінімалізм культивував поняття міри і гармонії [3,229].

Стаючи прихильниками мінімалізму, дизайнери вибирають прості форми і подовжені силуети. Мінімалізм прагне до оновлення моди в XXI столітті. Принципи мінімалізму в ескізах сучасних дизайнерів досягається за

рахунок того, що використовуються лише два досить спокійних відтінку (червоний і сірий, темний синій і блякий жовтий, бежевий і трав'янисто-зелений), а також за рахунок відсутності будь-якої обробки мінімалізму – простий і якісний крій. Ніяких пишних спідниць (тим більше багат шарових нижніх спідниць). Дизайнери пропонують чимало варіантів цільнокроєних, без відрізної талії, суконь. Ідеально вони виглядають у виконанні з шовкового або бавовняного джерсі, злегка підкреслюючи вигини фігури, але уникаючи при цьому вульгарної сексуальності. Крім злегка приталеного, така сукня може бути злегка розклішонного або прямого по всій довжині силуету. Довжина рукава в такій цільнокроєній сукні без відрізної талії може бути найрізноманітнішою – до ліктя, в три чверті, до зап'ястя. Об'єднує їх лише те, що відсутні які б то не було прикрашення - складки, рюші, занижена пройма, буфи. Як правило, це досить вузький рукав без жодних надмірностей. Штани в стилі мінімалізм – прямі, помірної ширини, рівні по всій довжині, з заправленими стрілками і невеликими «чоловічими» втаченими кишенями. Ніяких заціпів, складок, відворотів, лампасів, накладних кишень з клапанами. Серед моделей спідниць, які використовують проповідники цього стилю, досить несподівано виявилися спідниці-балони (або спідниці-тюльпани). Вони виглядають досить строго за рахунок того, що є монохромними, також спокійних пастельних тонів, а носяться з маленькими прямими жакетами з басками. Це допомагає виглядати по-діловому і одночасно досить ошатно, що бажано для будь-якої жінки. Доповнює такий наряд, природно, пара класичних човників або, в крайньому випадку, пара однотонних туфель-балеток, а в якості прикраси – дорогий годинник і крихітні сережки [6,113].

Концепція мінімалізму прийшла до душі багатьом європейським і американським дизайнерам. Серед європейських мінімалістів «найортодоксальнішими» були німка Жиль Сандер і австрієць Хельмут Ланг. Завдяки популярності мінімалізму вони стали в 1990-х рр. дизайнерами міжнародного класу. Популярним представником даного стилю в одязі є

ніхто інший як американець Кельвін Кляйн, який відкрив мінімалізм світу моди. Мінімалістичний дизайн і нейтральні відтінки моделей виробили в світі моди справжню революцію. Саме завдяки нестандартному поєднанню дорогих, люксових тканин із чистими лініями крою Кляйн увійшов в історію моди як король мінімалізму.

Мода в Україні, попри складні політичні, соціокультурні чинники минулого століття, розвивалася згідно з тенденціями західноєвропейської моди і творчої інтерпретації народного вбрання. Українська мода на початку 1990-х р. починає «виходити у світ» і заявляти про себе. Зростання кількості дизайнерських конкурсів в Україні (регіональних, Всеукраїнських, Міжнародних) сприяє активізації відновлення швейної промисловості, рекламі та поступовому зростанню попиту на товари вітчизняного виробництва, становить умови конкуренції між виробниками. Саме конкурсна діяльність дозволяє дизайнеру повною мірою проявити власний творчий потенціал.

Концепцію мінімалізму чи то пак, так званий «новий» мінімалізм, який дещо відійшов від мінімалістичного стилю Шанель і який адаптований до сучасних вимог урбаністичного життя, у своїх колекціях представляють такі українські дизайнери, як: Світлана Бевза, Христина Бобкова, Ліля Літковська, дует Каменська-Кононова.

Мінімалізм, простота, чуттєвість і підкреслена акуратність. Чисті лінії, графічний крій, монохромні кольори, сміливість у поєднанні з індивідуальністю і комфортом. BEVZA WD (white dress - біле плаття) - "must-have" бренду, символ чистоти [8]. Таким є філософія дизайнера і саме вона на противагу МЧП знаменитої Шанель створила «біле плаття», яке і стало символом мінімалізму, а в 2008 році вийшла ціла колекція з білими сукнями у тому ж незмінному мінімалізмі (іл.2.). Попри використання великої кількості білого кольору у колекціях С.Бевзи присутня різноманітна гама теплих відтінків і навіть є достатньо чорного кольору. Її одяг завжди самодостатній, майже відсутні прикраси. Все це зайве, адже концепція

дизайнера побудована на тому, щоб підкреслити витонченість і природню красу жінки не за допомогою прикрас чи складного крою, а навпаки завдяки мінімуму деталей і якісному матеріалу.

Вже давно експериментує зі стилем «мінімалізм» відомий дизайнер Христина Бобкова (іл.3.) Вільні силуети, трикотаж, шовк і льон з ефектом вигорання і линяння, градієнтний перехід кольорів. Літній must have – комбінезон і шорти із заниженою матнею, багатофункціональна сукня: коротка, трикотажна, яка не мнеться. У ній можна прогулятися по пляжу і одягнути на вечірку. З аксесуарів – масивна дерев'яна біжутерія, на пляж – бандана ручної роботи, і, звичайно ж, вінтажні окуляри: ретро-оправи різних забарвлень, напівпрозора кольорова оптика, для індивідуалістів-окуляри в дерев'яній оправі. Таким є мінімалізм модного дизайнера.

Мінімалістичні тенденції завжди є складовими колекцій молодого українського дизайнера Лілі Літковської (іл.4.). Наповнений філософією мінімалізм у поєднанні з майстерним кроєм і складними конструктивними формами став візитною карткою бренду Litkovskaya. На чіткі силуети, лаконічні деталі, графічні форми – улюблені прийоми дизайнера – накладаються багат шарові конструкції, розкриваючи складний внутрішній світ та емоції людини в сучасному урбаністичному просторі. Складно уявити, кому з українських дизайнерів вдалося б настільки гармонійно викладати мозаїку з настільки не поєднуваних між собою елементів. Вузькі брюки-дудочки в поєднанні зі спідницею в складку, спідниці-міди і об'ємні пальта, подовжені туніки на укорочені широкі брюки, піджаки і пальто асиметричною довжини з рукавом 3/4 або 7/8, високі комірці водолазок під пальто з глибоким трикутним вирізом, трапецієподібні вирізи спереду на пальто грубої текстури. Чорно-білу гаму дизайнер освіжає за допомогою вкраплень металевого, темно-синього, сливового, гірчичного відтінків. Лілія також у своїх колекціях використовує бордо, синій і жовтий, довівши, що вміє працювати з кольором не гірше, ніж зі звичними монохромними відтінками.

Традиційно в дусі мінімалізму працює творчий дует Каменська-Кононова, засновники і основні дизайнери бренду KAMENSKAKONONOVA. Основним мотивом в колекціях дизайнерів є гра на контрасті найпростіших, грубих фактур і складного крою, а також контраст природних та індустріальних фактур. Дизайнери використовують такі природні матеріали, як дерево і шкіра, доповнюється це принтом з малюнками у вигляді каменів і бетону. Все це контрастує зі складними формами і декором кристалами Swarovski. Аксесуари підтримують «природну» стилістику: окуляри в дерев'яній оправі, плетені клатчі. Традиційний мінімалізм марки: сувора чорно-біла палітра іноді розбавлена ніжним пудрово-рожевим, жовтим і червоним, а на тлі мінімалістичних суконь на тонких бретелях попадаються досить складні, рясно декоровані речі. При цьому загальний настрій збережено. Речі в колекціях при всій стилістичній цілісності – досить різноманітні. Тут і агресивно-неформальна куртка-косуха з декором на рукавах, і романтичні ніжно-рожеві топи, і об'ємне пальто червоного кольору, яке запросто впишеться в образ сучасної *femme fatale*. Відмінна ілюстрація того, як можна міняти образи залежно від власного бажання і настрою – зберігаючи при цьому впізнаваний стиль (іл.5).

Попри українських дизайнерів, які обрали «мінімалізм», як основний стиль у своїй творчості є й такі, які віддають перевагу даному стилю відповідно до натхнення, створюючи тільки іноді мінімалістичні колекції одягу це: молодий починаючий дизайнер Yuliya Yefimtchuk+, яка створює колекції мінімалістичного спрямування у чорних і білих тонах. Асиметрія, розрізи, контраст довжин, вільні силуети прямого крою, інтерпретація чоловічої сорочки, вкорочені топи, спортивність – всі характерні елементи сучасних мінімалістичних колекцій присутні; на XX ювілейному Українському Тижні Моди, який відбувся 2007 році, відзначили вдалий дебют нового проекту NotaBene - NotaBeneLuvі, за аббревіатурою якого стоять Віка Чикулай і Людмила Седлар. На Тижні вони показали лаконічну, добре скроєну колекцію в стилістиці мінімалізму.

Надзвичайно подивував великою кількістю мінімалістичних тенденцій у різній інтерпретації цього річного українського тижня моди. І, хоча, у непростих економічних і політичних умовах українським дизайнерам прийшлося підготувати колекції сезону осінь-зима 2014—2015, все ж така робота зроблена прекрасно і як завжди на високому рівні. Чудові сукні — лаконічні і цілком милі з першого погляду і «чудні» через свої асиметричні деталі, гру в геометрію — слід шукати в колекції Олени Буреніної (іл.6.).

Нова колекція дизайнера Олени Реви увібрала в себе вже впізнавані для дизайнера сувору елегантність, мінімалізм і графічність ліній. Головною ідеєю при роботі над колекцією стала наука геометрія з її чіткими лініями і вимірами. Такі прості і нехитрі речі як біле плаття по фігурі, вільна спідниця по коліно або закритий топ, навіть з першого погляду вражають своєю ідеальною графічністю, зрозумілою розкішшю і бездоганним виконанням. Головними кольорами колекції стали вже визнані фаворити прийдешнього сезону: молочний білий, чорний, сірий і шоколадно-коричневий (іл.7.).

Отже, мінімалізм у моді базується на принципах чистоти форми, доцільності конструкції та мінімального оздоблення костюма. Мінімалізм був основним фешн-напрямом в 1920-х, 1960-х та 1990-х роках, мав багато спільних ознак, але в різні періоди виражав різні суспільні настрої. Між трьома цими періодами мінімалізму багато відмінностей, проте можна виділити й спільні риси. Щоразу не лише розкіш костюма змінювалася простотою, а й мінявся світогляд і місце жінки в суспільстві. Замість сексуальності в періоди мінімалізму акцентувався унісекс – не лише лінії вбрання, а й жіночі форми візуально «випрямлялися» відповідно до моди.

Хочемо відзначити, що з кожним роком українські дизайнери все більш тяжіють до концепції мінімалізму у своїй творчості. Все менше пафосу, пишності і яскравості помітно у їхніх колекціях, все більше стриманості, елегантності, лаконічності, графізму і стриманої палітри. Також характерно й те, що вітчизняні дизайнери не слідуєть сліпо європейським мінімалістичним тенденціям, а створюють свій «новий» мінімалізм,

приспосовуючи одяг до потреб і вимог українського споживача, тим самим роблячи його відмінним і впізнаваним на європейських подіумах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ:

1. Васильев А. Русская мода / Александр Васильев. Русская мода. 150 лет в фотографиях. [Текст]. – М. : СЛОВО/SLOVO, 2004. – 448 с.
2. Дихнич Л. П. Феномен моди в соціокультурних процесах ХХ ст.: автореф....дис. канд. іст. наук: 17.00.01 / Л. П. Дихнич; Київський нац. ун-т. культ. і мист. – К., 2002. – 20 с.
3. Ермилова Д. История домов моды / Д.Ермилова. – М.: Академия, 2004. – 288 с.
4. Зеленг Ш. Мода. Век модельеров: 1900 – 1999 / Ш. Зеленг. – Koenemann, 2000. – 655 с.: ил.
5. Лагода О. М. Художньо-образні особливості костюма в дизайні одягу кінця ХХ – початку ХХІ століття: автореф.... дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.07 / О. М. Лагода; Харківська державна академія дизайну і мистецтв. – Харків, 2007.– с. 22.
6. Мироненко В. П.,Калантай М.В. Стиль минимализм. Исторические Предпосылки и современное состояние // Вісник ХДАДМ. – Харків: ХДАДМ, 2009. – С.108-114.
7. Мельник М.Т. Мінімалістичні тенденції в художньому моделюванні. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://mtmfashion.blogspot.com/2013/06/blog-post_18.html
8. Офіційний сайт дизайнера Світлани Бевзи. [Електронний ресурс]. -Режим доступу: <http://www.bevza.com/rus/philosophy/about/>
9. Сенько М. В. Образна еволюція європейської моди в контексті мистецьких стилів кінця ХІХ – ХХ століття: автореф...на дис. канд. мистецтвознавства: 26.00.01 – теорія й історія культури / М.В.Сенько. – Київський Національний університет культури і мистецтв. – 2009, 19 с.
10. Современная энциклопедия: Мода и стиль // ред. М. Аксенова, Г. Храмов. – М.:Аванта +, 2002. 479 с.
11. Тканко З. Мінімалізм і геометрія форм одягу в моді України 1960-х років / ВІСНИК Львівської національної академії мистецтв. Вип. 22., - с. 284-293.
12. Тканко О.Д.Мистецтво костюму в Україні кінця ХХ – початку ХХІ століття: тенденції, школи, національна специфіка: автореф.... дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.06 – декоративне і прикладне мистецтво / О.Д.Тканко. - Львівській національній академії мистецтв, 2009. – 19 с.
13. Шестопалова Ю.А. Еволюція ідеалу краси в динаміці української моди (кінець ХІХ - початок ХХІ століття): автореф.... на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.01 – теорія та історія культури. – Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, 2007.
14. Elyssa Dimant. Minimalism and Fashion: Reduction in the Postmodern Era./ Harper Collins, 2010. - 224 p.
15. Minimalism / Minimalism. About this term. Source: Oxford University Press. Christopher Want. [Электронный ресурс] – Режим доступу: <http://www.moma.org/lection/details>

Urban minimalism in clothing collections of Ukrainian designers at the end of the XX and the beginning of the XXI century

Summary: the article deals with the stages of the development of minimalism at the end of the XX century. The impact of European minimalist tendencies on the works of Ukrainian designers and interpretation of the style according to the fashion trends of the XXI century are observed. In the article there is an analysis of different style trends combined with minimalism Ukrainian designers use in their collections, thus creating the so-called "new" minimalism. The origins and the transformation that took place in this style according to customers' needs, social and economic situation of the country were traced. This article places emphasis on young contemporary designers such as S.Bevza, L.Litkovska and others who use and develop the concept of minimalism in their annual collection. Also was noted that a major contribution to the development of Ukrainian fashion industry was made by fashion contests and fashion shows. Attention is focused on the three most famous ones: *fashion seasons, Ukrainian Fashion Week, Lviv Fashion Week*. Due to these competitions Ukrainian designers and fashion houses were able to reach a new level in creating designer clothing collections, and to open new talented names to Ukraine and to the world.

Іл. 1. Коко Шанель. Ескіз маленького чорного плаття

Іл.2.С. Бевза. Колекція білих суконь в стилі мінімалізм.

Іл.3. Х.Бобкова. Мінімалізм у колекції 2011 р.

Іл.4. Урбаністичний мінімалізм Л.Літковської.

Іл.5. Мінімалізм від бренду KAMENSKAKONONOVA.

Іл.6. Колекція О.Буреніної, 2014/15 рр.

Іл.7. Мінімалізм у колекції О. Реви 2014/15 рр.